

Indiai titkaim – 13. – A 172 éves ember

2010 november 05. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

értékelve

Még nincs

Mérték

Utazásunk során sokszor fel sem t?nt, milyen szép nev? településeken utazunk keresztül. Értelemszer?en, f?leg, ha éjszaka haladtunk át egy-egy városon, vagy falun.

Ráadásul ha csak a jelenleg törvényes államnyelven írják ki a településnevet...

Ilyen szép nev? település Karánsebes is. A Temes folyó partján, Temesvártól kb. 100 km-re lévő település.

Neve (milyen meglep?) a Karán és Sebes nevének összetétele. A Karán helynév talán a 'fekete' jelentés? török kara szóból származik, Sebes pedig az azonos nev? patakról kapta a nevét, amely itt ömlik a Temesbe (< sebes 'gyors').

A Temes két partján lévő településekről már a XIV. században említést tesznek, de Karán és Sebes a XV. században már egyesült. Itt már korán, a XIV. századtól jelen voltak a román lakosok. A helyi román nemesség a ferencesek térít? tevékenységét követ?en tömegesen tért át a római katolikus vallásra az ortodox hitről. A XV. Század közepén néhány évig a Német Lovagrend uralta a várat, melyet ebben az időben a törökök is feldúltak és a manapság Romániában oly népszerű Vlad Dracul. Ez a Dracul (sárkány) nem „az a”, Dracul. A fia volt Vlad Tepes, akiről kialakult Drakula, a vámpír legendája. Hogy vajon Vlad Tepes valóban vámpír volt-e? nem tudjuk. Kegyetlennek kegyetlen volt, az biztos. A török időben általában az Erdélyi Fejedelemséghez tartozott, de lakossága sok szempontból megosztott volt. Javarészt románok lakták, akik szemben álltak a kisebb létszámú magyar és szerb lakossággal. De a polgárok és a nemesek, a fejedelem és a császár pártiak, vagy a reformátusok és a katolikusok ellentéte is megnehezítette az

életet.

A vallási ellentétek olyannyira elhatalmasodtak, hogy az 1564-es tordai országgyűlésnek is foglalkoznia kellett vele. Ekkor rendelték el, hogy a meglévő templomot felváltva használhatják a reformátusok és a katolikusok. De a XVI. század második fele az az időszak volt, amikor az egykori Magyar Királyság területén alig néhány ezer római katolikus vallású ember maradt. A XVII. században kezdődött el az ún. ellenreformáció, vagy rekatolizáció.

Karánsebesen néhány évtizedig még katolikus pap sem volt.

A románok javarészt a Rómától 1054-ben függetlenedő ortodoxia követői, de azért őket is megérintette a reformáció szele. Karánsebes arról is nevezetes, hogy itt nagyobb román nyelvű református közösség élt. A XVIII. Században határvidék lett, a habsburg-török határ, némi határvillongással.

A Szabadságharc idején elfoglalta Bem apó, s itt tette le néhány hónappal később két aradi vértanú, Lázár Vilmos és Desseffy Arisztid serege.

1882 és 1885 között vízi erőt építettek a Temes folyón és az első között vezették be Magyarországon az utcai világítást. (Mint korábban meséltünk róla, Temesvár volt az első). A dualista Magyarországra jellemző volt, hogy egy faluban, sok várost (még Budapestet is) megeléve bevezették a közvilágítást. Karánsebes egykor elvesztett városi rangját 1887-ben kapta vissza.

1900-ban hat és félezer lakosának a fele volt román, 30%-a német és 900 főnél kevesebb magyar élt itt, de a nem magyar anyanyelvűek 25%-a is beszélt magyarul.

2002-ben már közel 28 ezer lakosa volt a városnak, 92%-os románsággal, 2% ukránnal (!), ugyanennyi cigány és német nemzetiségű lakossal. A magyarok száma 318 fő volt. Az ortodox és katolikus vallásúak mellett több mint ezer baptista és hatszáz pünkösdista is élt a városban.

Itt írta *Petőfi Sándor* 1849. április 17-én A székelyek c. versét.

Adózzunk a költőnek és Karánsebes viharos évszázadot megélt magyarságának e verssel:

*Nem mondom én: elre székelyek!
Elre mentek ügyis, hűs fiúk;
Ottan kíván harcolni mindegyik,
Hol a csata legrémesebben zúg.
Csak nem fajult el még a székely vér!
Minden kis cseppje drágagyöngyöt ér.*

*Ugy mennek a halál elébe űk,
Amint más ember menyegzőre mén;
Virágokat tűznek kalapjaik
Mellé, s dalolnak a harc mezején.
Csak nem fajult el még a székely vér!
Minden kis cseppje drágagyöngyöt ér.*

*Ki merne nekik ellenállani?
Ily bátorságot szívében ki hord?
Mennek, röpkülnek, mint a szél, s űzik
Az ellenséget, mint a szél a port!
Csak nem fajult el még a székely vér,
Minden kis cseppje drágagyöngyöt ér!*

A következő település Buchin volt. Egy kis falu az út mentén. Buchin, magyarul Bökény. Magyarcsanád egy részét és Szentes határrészét is így hívják. A Bökény régi magyar férfinév is, a bük szóból származik és erdőcske a jelentése.

A községről igazán nem találtam adatokat, inkább csak a lakosság számáról. Már az 1880-as években is javarészt románok lakták, a 2685 román lakos mellett 11 magyar és 155 német élt itt.

2002-re csökkent a falu lakossága, s csak három magyar élt itt. A szórványban élő magyarok tragédiája...

A Pallas Nagy Lexikon szerint kitűnő gránitot lehetett itt bányászni. Első említése 1411-ből származik...

Elég sokat utaztunk (még mindig december 14-e, éjszaka volt), amikor elértük Ószadova települést. Karánsebestől már 21 km-re jártunk (India meg nagyjából 7700 km-re lehettünk).

Állítólag neve szláv eredetű, és a sadja, korom szóból származik. Mindenesetre Zadwa-t 1467-ben említették először.

Itt is élt egy hosszú életű ember, a szerb Rovin János, aki elmondása szerint 1552-ben, eger vár diadalának esztendejében született és már jóval túl a Rákóczi-szabadságharcon, 1724-ben hunyt el. Így 172 esztendősen került volna be az akkori Guinness-rekordok könyvébe.

A hosszú élet titkaként a bőségesen fogyasztott tejet és a hamu alatt sült kukoricapogácsát nevezte meg. Nos igen, tapasztalataink szerint a vegetárius életmód csodákra képes...

Házasságuk 147 évig tartott. Feljegyezték róluk, hogy vígkedélyű, tréfás emberek voltak akik a győlöletet és irigységet nem ismerték.

A képen Rovin János és felesége, Sára látható. „csak” 164 esztendőt élt meg.

Erre szokták mondani, ha csak a fele igaz, már az is szép életkor...

1900-ban 589 lakosa volt, javarészt katolikus németek, 20 román és 15 cigány. Míg 2002-ben csak 301 lakója volt, 229 román és 70 német. Ószadován az utóbbi évszázadokban már nem éltek magyarok.

Buszunk egyre inkább elhagyta a magyarlakta területeket. Közeledtünk a Dunához!

Nawesh

Szerző a Flag Polgári Műhely tagja

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázzatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló
